

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemanja ali v Gorici na dem pošiljana:

Vse leto f. 4.
Pol leta „ 2.
Četrt leta „ 1.

Pri oznanilih in tako tudi pri „Soča“ slavnica“ se plačuje za navadno tiskopisno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezni listki se dobivajo po 8 kr. v vsaki trgovini na Starem trgu in v Nanski ulici in prodajalnici G. Likarja v Semeniških ulicah h. št. 10.

Dopisi naj se pošiljajo vredništvu, naročnina pa opravniku „Soča“, č. 63 Andreju Tabaj-u Via Canonica N. 8 v Št. Roku v Gorici.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi na so blagovoljno frankujejo. — Delarcem in drugim nepremožnim se naročnina niža, ako se oglase pri opravljenstvu.

Ne dajmo se jim speljati na led!

Sveto pismo pravi nekje, da je beseda Božja živa, da je ostrejša kakor dvorezen meč, da predere noter do ločitve duše in duha, in da je sodnik naklepov in srčnih misli. — Da, to moč je vedno pokazala beseda Kristusova.

In da je ni še izgubila, dokazuje nam najboljša šolska izjava naših škofov v gosposki zbornici. Človek bi bil vendar pričakoval, da se bodo vsaj iz začetka zdržali — slovenski liberalci ter čakali, da se položaj malo razjasni. To smo pa tem bolj pričakovali v dobi, ko nam je spravljivost nekaterih politikov zgotovila nekaj takega, kar se imenuje kompromis; in ko je glavno glasilo slovenskega liberalstva, ki se mu pravi „Slovenski Narod“, priseglo, da mu je v prvi vrsti sveta, nedotakljiva vera slovenskega naroda. Ta vera je, če se ne motimo — katoliška. Prav to, nobene druge so naši škofje povdarili nasproti vladi, želé, da se njena načela vvedejo v ljudsko šolo.

Potem takem bi bil moral tudi „Slovenski Narod“, ako je dosleden in ne preminja svojih „načel“ po vremenu, s pravo srčno radostjo pozdraviti škofovsko izjavo, in ta glas bi se moral odmevati po vseh drugih listih in organih, za katere misli in piše oče „Narod“.

Kaj pa da! „Vera“ mu je le beseda brez pomena, slepivka, katero si je prilepil pred štirimi meseci na lažljivo čelo, ker mu je ravno takrat tako kazalo; bližalo se je namreč novo leto. Noter v srci pa je ostal „Narod“, isti stari, liberalni „Narod“, kakor ga poznamo od prvega početka. In ker je beseda Kristusova, ki se razlega iz ust katoliških škofov, dvorezen meč, ki predere do rotranjih misli, ranila je tudi „Narodu“ srce. Kaj se bomo tedaj čudili, da je vsled tega poskočil in dal glas od sebe, kakor ranjen lev?

Ž njim — seveda — so se začeli oglašati listi, ki so z „Narodom“ enega duha in ene krvi. Naravno: karkoli boli očeta, skli tudi hvaležne sinove. „Edinost“ se pri tem tudi ne sme zatajiti.

Ne pa, kakor da bi naši liberalci vže divjali in besneli proti škofom! Toliko politične previdnosti in takta vže še imajo. Nikaker, marveč začeli so le bolj z rokovicami „božati“ naše škofe.

Najpred se mora v ljudstvu obuditi nezauzupnost do škofov in njih postopanja. Pustimo za zdaj reč samo in nikar ne pretresajmo posameznih točk njih izjave, ampak preverimo občinstvo, da korak škofov ni bil „umesten.“ Pa tudi tega ne smemo kar očitno škofom očitati, ampak indirektno. Tako n. pr. kakor stori „Edinost“: „Ali je bilo oportuno (umestno), da so prav v tem trenutku (lepa tudi ta: da bi škofje čakali trenutka, ki bi vgajal „Narodu“ in „Edinosti“!) kar z jednim mahom spravili to važno zadevo na dnevni red — to je seveda zopet drugo vprašanje.“ Recimo: škofje so — neprevidni, breztaktni politiki! Prvi vdarec.

Dalje. Ista „Edinost“ po receptu „Sl. Naroda“ piše: „Efekt (škofovske izjave) bode: razpad dosedanje večine.“ Tedaj škofovska politika je škodljiva dobri stvari, ker povspešila bo zmago liberalizma! Drugi vdarec.

Spet. Čujmo „Edinost“: „Nedavno smo zabeležili prečudno istino, da so v naši konservativni stranki priprosti bojovníki celo gorečnejši in nestrpniji nego vodje sami — škofje.“ Ako prav razumemo, se v teh besedah očita škofom nestrpnost; ako so drugi nestrpniji, tedaj morajo biti škofje nestrpni. Tretji vdarec.

Poslednji, najhujši vdarec ostane — seveda — prihranjen očetu „Narodu“, kateremu ploska „Edinost“ — škofovska „izjava je Taafefejevo maslo. Po tem takem so se škofje le zato oglasili, da storè vslogo gospodu ministarskemu predsedniku.“ To je vedno bilo in je najbolj strupeno orožje, katero vihtijo liberalci v boji proti cerkvi: papeža in škofe sumničiti, da podrejujejo sebe in svoje višepastirsko delovanje težnjam te al one političke stranke. Ako se ta sumnja polasti duhov, je avtoriteta naših škofov pokopana, ker ljudstvo ne bo potem pozdravljalo in častilo v škofovski besedi glasu Božjega, glasu katoliške cerkve, ampak glas ministrov, kateri v sedanji parlamentarni borbi vedno zastopa eno ali drugo politično stranko.

Res, zadeli ste jo, ali recimo bolje: zadeli ste nas v srce, o liberalci. V katoliško srce ste nas rani s kakimi podlimi sumnjami!

Mi smo sicer vedeli, da liberalci — tudi slovenski (ker nek teri vedno še delajo razloček mej nemškimi in slovenskimi liberalci, češ, poslednji so vendar bolj pošteni ali morda celo verni!) ne bodo tudi drugače pisali o škofovski izjavi. Zatorej ni bil pa tudi toliko naš namen liberalcem vest izpraševati — taki so, ker drugačni sploh ne morejo biti — marveč hoteli smo spet opozoriti tiste, pošteno misleče Slovence, ki še zdaj dvomijo, ali sploh bivajo liberalci na Slovenskem, opozoriti jih, naj vendar odpró oči, da vidijo, kako podlo, kako nesramno skušajo vže spet nekateri ljudje verno ljudstvo odtujiti od Boga postavljenim višim pastirjem. Taki ljudje niso liberalci?!

Da, upamo zatrdno, da krepka, odločna beseda avstrijskih škofov bo globoko segla do duše avstrijskim narodom, da bo razodela srčne misli kakor pravih katoličanov, tako todi lažikatoličanov liberalcev, kateri se tako radi kosašatijo z blestečimi frazami in hlinijo za prave kristijane. Škofovska beseda je našla odmev v duhu in srci vseh vernikov, ona bo verno čredo le še tesnejše sklenila s postavnimi pastirji; a od druge strani bo ravno tako razušila in strla nenaravno zvezo, ki se je v kvar cerkvi in domovini toliko časa mej nami ohranila — zvezo mej katoličanstvom in liberalizmom.

Škofovska beseda izzivlje katoličane k popolnemu, brezmejnemu priznanju, a izzivlje isto tako tudi liberalce k popolnemu, odločnemu v-porekanju. Ona je postavljena za znamenje, ka-

teremu se bo nasprotovalo, da se odkrijejo iz mnogih src misli.!) Okol tega znamenja se bo vršil odslej duševni boj v Avstriji.

Liberalcev ne bomo poslušali. Kjer so škofje, tam je cerkev; nje bomo poslušali, kjerkoli in kakerkoli nam govorijo. Govorili so: za njimi in ž njimi stojimo. In propričani smo, da bo katoliška ideja pod njih vodstvom prodrla ter si vpokorila javno mnenje, šolo, slovestvo, politiko!

¹⁾ Luk. II. 34. 35.

Rak na telesu primorskega ljudstva.

Z dežele, meseca marca.

Država je sestavljena iz družin. Čim vernišo, npravstvenišo in premožnišo se družine, tem srečnišo je država znotraj in tem mogočniša na zunan. V Evropi nahajamo dandanes komaj državo, koja bi mogli zavidati radi njene sreče. Zakaj? Ker so državni oblastniki sami izkvarili pogoj državine jereče, a postavili se posameznim družinam vzeli vero, okužili npravstvenost, a šloveškimi strastem so dovolili postavno popolno prostost, tudijče bi imele iti družine, temelj državin, pod zlo! Tudi v naši starodavni katoliški Avstriji se godi nekaj enakoga. Da bi vendar li tudi naši oblastniki to spoznali in se zopet v zakonodajstvu ozirali na večne, jedino osrečujoče zakone božje. . . .

Tudi mi Slovenci smo važen kamen v državnem poslopju svetrijškem. A priznati moramo, da tudi na družinah naših grudi mnogi rak v pogubo Avstrije. Dotaknem se le enega. Pisalo se je o tem in govorilo, vendar neodpušljiva je naša malomarnost nasproti zlu: malomarnost nas primorskih Slovencev. Ta malomarnost, ako ne boče kmalu leka, boče se maščevala nad vero, npravstvenostjo in narodnostjo primorskega našega ljudstva: a mi, ki smo molčali, bomo kedaj — odgovor dajali. Mislim znano aleksandrovanje naših deklet in komaj pred enim letom poročenih mladih žensk. Smemo biti nasproti temu smrtnemu zlu ravnodušni? Ne. Ker aleksandrovanje je pogubno za ženc, za moža, za otroke, za občino, za državo, za cerkev, da tudi za premoženje.

Kaj je aleksandrovanje? Dekleta celo vže petnajstletna in mlade žene hodijo v Aleksandrijo v Afriki službovat, da bi si preskrbele malo dote, kupile si hišo ali njivo, da bi dolg poplačale. . . . Hodijo pa v Aleksandrijo, ker tam se služabnice, peaterne in žene doječe baje za pošteno službovanje dobro plačajo, po 20 fior. . . . na mesec. Ako se sme verjeti možu, ki je bil tudi več let v Aleksandriji, reči moramo, da se plače za navadno službovanje še precej iste kakor po naši mestih. In vendar prineso mnoge vže po par letih nekaj stotakov iz Afrike ne gledè na potne stroške, na toliko oblačil in „šenkov“?

Ne, aleksandrovanje škodi ženam in njihovi npravstvenosti. Stariši tožijo čez lahkoživnost svojih otrok, še ko so doma, v kršč. deželi; oče gleda na nje, mati, sosedje, duhovnik pazi nanje in je opomina. . . . Kaj pa, ko mlado dekle, neizkušano ide daleč čez morje v trgovinsko, razbrzdano pomorsko mesto, kjer se vse lasketa, vse vabi v zanjko s zgle-dom! Poleg tega ni se ji treba sramovati, saj me noben tukaj ne pozna. . . . In mlada žena, dasi poročena, . . . ali ni velika nevarnost! In žalostna skušuja nas učti, da padejo mnoge in se v drugem stanu povračajo. . . . da, zginejo celo, da možje ne vedo več zanje! Resnica. Poznam take slučaje! „Ušla je.“ „Živi na vero“, tako se glasi. Lep poduk in zgleđ otrokom, ko slišijo kaj takega o svoji materi! Slišal sem tudi to-le: Ko pridejo dekleta, mlade žene v Aleksandrijo, si morajo večinoma še iskati službe. A so žene, ki jih do sedaj sprejemajo na sta-

lovanje. Dogaja se, da te gospodnje zanašajo na službo, dokler ne poteče njenim varvankam ves denar. A ko denarja več nimajo hoté ali nehoté gredo v vsako službo . . . tako in tako. Ali ni to prav „à la Menschenhandel in Wadowice“! Pred meseci mi je kmet pravil, da mu je hčerka pisala: „Jaz se mislim poročiti. Mi dovolite? Več te pa, da moj ljubi je — „jod“ . . . pa me ima prav rad. Tudi je rekel: da se pokristijani, če ga vzamem. . . . „In kmet je je svoji hčerki vse verjel. Jaz pa sem vzdihnil in rekel „o sancta simplicitas“! Razjasnil sem mu stvar in zkenil je: „če je pa tako“ jo poklicati nazaj domov. Ali je to storil, in če je, ali ga je vbogala, ne vem. A to vem, da posebno ženake, ko jih možje hočeje domev imeti — nočejo priti pod raznimi varljivimi pretvezami.

Aleksandrovanje škodi pa ženskam tudi na veit: V Aleksandriji se večinoma Mohamadjani, Judi, razkoiniki in nebroj drugih izpovedanj. Gotovo pomajkanje poduka v krščanskem nauku. To pa gotovo ne vrže našim Aleksandrinkam vere, niti ne morem trditi, da bi vrtnice se kaj bolj goreče kakor popred izpolnjevale cerkvene in božje zapovedi. Dekleta, ko se vrnejo, obiskujejo vse ples, ponočujejo in si iščejo izmej mnogih častivcev svojih „napoleonov“ moža, da se, porodivši čez eno leto zopet vrnejo v Aleksandrijo. Kajtu domača hrana, domače delo jim ne gre več v slast, ene ki so jedle, pčebno ča so bile do jilje, samo izbrane jedi, in ki so hūdile po avitlem podu in se prevažale v bogatih kočijah p'eg bogatih in mogoče tudi lepih gospodov in gospodičev. Naravno, da jim ni scela več po gadu mož v blatnem obuvalu, neobat cel teden, diši po gnoj. . . .

Mej tem ko je ona v Aleksandriji — kaj pa mož in otrok ali otroci doma? „Možje Aleksandrinici“ vržejo redno „pikoto“ in pikon v kot: in hodi dan za dnem na pošto čakati „napoleonov“. Aleksandrinici imajo svoj klub: ob nedeljah in če je potreba tudi ob delavnih se zberu v skupno zabavo in v zavesti svoje narodne probujenosti plešejo z mladino vred „do belega jutra“, da človeku srce kar od veselja poskakuje videč, kako se zanima naše ljudstvo za naša narodna društva. . . . mej tem pa otroci v strahu tato doma čakajo lačni, brez matere ali se pa potepajo po vasi. Aleksandrovi se redno vržejo na pijado in mesto da bi za poslano denarje kakor zmenjeno plačal dolg hiši, kupil kos brega, zapiva. Tudi gosto obiskava mesto. Rad je v društvu. Sicer se v Gorici neke vrste hiš — množe. Torej imajo obiskovalcev. Znano je tudi, da mnogi ravno izmej Aleksandrinicov je bil obojejni radi nasilstva. . . . Naravno. Aleksandrovanje odpira preševu široka vrata. Žena, ki hoče v Aleksandrijo doješt služiti, zapusti otroče komaj mesec staro in gre. Gostokrat se godi, da ni še v Aleksandriji, in vže je pokopan nedolžen črvček!

Tigra ne zapusti svojega mladiča, da bi tuje dojila — in človeška mati — zapusti. Samogoltnost, lakomnost — osleplja um in izdira čut. Ako pa ostane živ otrok, zdvija na telesi in duši, ker nima, kdo bi zanje skrbel; nevedni, surovi in hudobni postnejo taki otroci. Kdo mi ne potrdi te žalostne skušnjaj? Aleksandrovanje pa zavira množenje otrok, in še mej temi, ko zrastejo dekleta gredo v Aleksandrijo, da kmet ne more dobiti niti ževke ne. One pa, ki so doma, ker jih je malo, dajo si dobro plačati, a tirjajo poleg tega — dobro jed zjutraj, opoldne in zvečer. Ni čuda, ako se potem posestnik pogreza v dolg! Poznam hišo — iz katere je bilo 4 do 5 Aleksandrovk. Človek bi bil pričakoval, da bodo res kaj imeli: še to, kar so imeli so napravili! Greh nema blagoslova. Popred so imeli kravo, vole, prasca, a sedaj nič.

Zanimivo in ob jednem koristno bi bilo, ako bi razna županstva ali župnije naznanila število Aleksandrinicov svojih. Marsikomu bi lasje po koncu vstali. Kolikor mi vemo, največja gnezda Aleksandrinicov so: Bilje, Renče, Prvačina, Dornberg. . . Vedrijan, Kojsko. . . tudi v naše gore se je zaril vže ta rak.

Aleksandrovanje škodi tcej posredno državi, a tudi neposredno, kajti: ker ni otrok, mora zmanjkati potrebnih obdelovalcev zemlje, rokodelcev, tem bolj ker se Aleksandrinke, vstanovivši se stalno doma, vržejo na lahko življenje: krčmarije in nastavljajo prodajalnice. A to gotovo ni v hasek niti kmetijstvu niti obrtnijstvu.

Kaj je vzrok alexandrovanja? Trdim, da ne toliko revščina in siromaštvo, kakor da bi se ne moglo v Vipavski in Briski deželni veiti, ampak bolj lakomnost in kopnenje po lahki in sladnem življenji. Kmetovalec, ki ima ženo čana, nema mej letom denarja, a Aleksandrinec ga čanova rekel bi v stalnih obrokah od žene. . . in pije posebno ob nedeljah in se gosti po krčmah, mej tem ko kmetovalec sline cedi: tedaj pa pride domov in začne babo zbadati, da leži doma in lenari, mej tem ko druge žene služijo i. t. d. . . . torej naj gre tudi ona v Aleksandrijo! Tako se žena ali iz lastnega ali moževega nagiba odpravi v Aleksandrijo. V mnogih slučajev je pa dolg kriv.

(Dalje)

Jan Lego,

česki rodoljub, je znan tudi nam Slovincem. Naš prijatelj je, duša česko-slovenskega pobratimstva, in še marsikaj drugega. Tudi pisatelj slovenski, sotrudnik nekdanjega „Slovana“.

O Janu Legu je ravno bo eno leto od tega — pisal „Rimski Katolik“ pod naslovom: „Slovinci, pazimo, s kom se bratimo!“ tako le:

„Pisatelj teh vrat, ki vže več let neposredno občuje s srednješolci, vé tudi, da je isti J. L. slovenskih dijakov poseben, radodaren prijatelj, ter je vže marsikatera česka knjiga po njem iz Prage priromala na Slovensko v roke naših dijakov; vé nadalje, da je g. Lego vri snubač slovenske mladine za zlato nevesto ob Veltavi.

No, pa čemu bi mi toliko hvalili gospoda J. L. P. Poslušajmo rajši, kaj piše o njem Mladoslavenc, g. Trstenjak, v knjigi „Spomenik slovenske vzajemnosti“: „J. L. . . je duševni oče naše slovenske in česke mladine“. In celò: „Najbi, št vzor Slovana pa se kaže L., da zbira okrog sebe česko-slovensko mladino. Duševno in gmotno podpira slovenske dijake, ki se hoté učiti češčini, in sam nam je rekel v Pragi, da ima vže toliko učencev na Slovenskem, kolikor jih je imel Krist. A imaj jih vže zdaj čez sto in mnoga spisov so vže preveli iz českega po njegovem trudu“.

Zatorej sklepa g. Trstenjak: „Bog nam ohrani še mnogo let“ „miláčka“ česke in „ljubljenca“ slovenske mladine!

Lahko tedaj umejemo, da se je tudi „društvo česko-slovensko“, akoprav ne osnovalo morda po J. L. samem, vendar pa popolnoma v njegovem zmislu, v njegovem duhu.

Kak duh je ta?

Ni težko ga spoznati vže iz tega, da je bil g. J. L., kaker piše naš Trstenjak, sotrudnik nekdanjega „Slovana“. Zanimiv je spis njegov: „O prepovedi českega naroda“. Čista človečnost mu je evangelij: Krščanstvo bistveno ne različno od slovanstva.

V dokaz le dvoje ali troje stavkov. „Slovani so prirojena krščanska načela“. „Civil in Metod v načelu nista Slovonom prinašala mnogo, kajti moralna je bila malo ne ista, pogaonski vorouk pa se je dal lahko zameniti s krščanskim“. „Človečnost (humanitas) je vendar tisti najdraži dar, kateri je vsadila v naša srca milost najvišjega bitja, da bi mu mogli biti podobni“. „Neke daj je bilo splošno guslo krščanstva, danes je omikla“. Z drugimi besedami: krščanstvo ni čeznaravna vera, niti absolutna, ništ za vse čase. To je goli naturalizem, ki ga pridiga masonstvo.

Da, framasonski evangelij je ta, bodi g. J. L. sam, kar hoče, tudi jezuit!

Kako pa zna g. J. L. slovenske dijake obdelovati in navdihovati, poglejmo iz naslednjega pisma. In sledi ponatisnjeno pismo, ki je je g. Jan Lego poslal pred leti osmošolcu slovenskemu, v katerem se berejo o celibatu naslednje, za duhovne katoliške ne posebno laskave besede: „Celibat ga osamuje, celibat ga odločuje od ostalega društva, celibat zavkazuje mu nespornjivo dolžnost, (mogoče me razumete) celibat ga meče v nenaraven stan, v katerem človek tudi najtrdnije in najboljšje volje mora končno postati hinavec“.

Čemu pa zdaj — po enem letu — take neljube reči pogrevati?

Zato, ker se je g. Jan Lego začel vže spet oglašati. Ta pot je poslal vabilo: „Cenjenemu učitelstvu slovenskemu“ katero prinaša „Popotnik“ v zadnji številki na čelu.

Vabi pa slovensko učiteljstvo, „da bi vstopilo s českim učiteljstvom v kolegijalno vzajemnost pri potovanji“. Kaker zagotavlja: so v Pragi za sprejem in stanovanje slovenskih tovaršev dovolj pripravljeni; morejo jim o počitnicah tudi s 50 posteljami poslužiti. . . Bodočega leta — nadaljuje — bode v Pragi, kakor znano, jubilejna razstava itd.

H koncu smo hoteli le še pripomniti, da so bili — kakor so pisali nekateri listi, če se ne motimo, tudi „Slovenec“ — o lanskih volitvah v deželni zbor česki ljudski učitelji prvi agitatorji — za radikalne Mladočehe.

Dopis.

Iz Medane, dne 23. marca. Pretečeno nedeljo dne 15. t. m.; bil je pri nas potovalni učitelj kmetijstva g. Cotič. Ob 4. popoldne po končani službi Božji bilo je predavanje o trtni uši. Predaval je g. učitelj prav po domače, kako se temu pokončevalnemu merčesu v okom pride s tem, da se začasoma skrbi za mladi nasad ameriškanskih trt. Kazal je tudi praktično, kako naj se na ameriškanske kolči cepi naše domače trte, da bodo bolj vstrajne proti trtomorilki filokseri. Nato je sledilo razlaganje o sajenji cepljenji in šiščenji sadnih drevez. — Kako da taka

predavanja zanimajo ljudstvo, kaže to, da je bila šolska soba, kjer je bilo poučevanje, natlačena poslušavcev, ki so pazno in vstrajno poslušali do konca.

Kdo da bode prišel za sodnika v Korminu, je še zmiraj vganjka. Nekateri pravijo, da pride neki g. Czermak, ki je sedaj v Pazinu v Istri. Nekateri pravijo celo, da ostane g. Mestron. Pa oj, oj! Potem gorje nekaterim županom, smatrali jih bodo nekateri za slovenske renegate, ki se klanjajo Lahom iz strahu, da bi jim njih tožb krivično ne reševali, kaker je nekdo nedavno pisal v „Novi Soči“ Pa zastran tega naj g. dopisnik v „Novi Soči“ le bo brez skrbi. Ako g. dopisnik dela na to, da se napravi sodnija v Brdih, župani doljnih Brd mu ne bodo over delali, še podpirali ga bodo, kar bo v njih moči, ako bo to v korist njih skrbi izročnim občinom. Ako bi g. Mestron po naključju ostal za sodnika v Korminu, naj se ne misli, da so slovenski župani na to vplivali. Sodnijski okraj v Korminu šteje namreč osem laških in le tri slovenske županije, ki pa za gor omenjenega gospoda niso prosile, da bi ostal za sodnika v Korminu, ampak pomagali bi mu bili radi, ko so ono prošnjo (bolje rečeno spričevalo) podpisali, da bi dobil sodnijsko službo pa ne v Korminu, ampak drugje. Ker je omenjeni gospod že priletel, bi vže tako dolgo ne služboval, pa pomagalo bi mu to k boljši penziji.

G. Kircher, ki je kot adjunkt (pristav) pri o. k. okr. sodniji v Korminu, govori dobro in tudi prav rad slovensko s slovenskimi strankami, kar se lahko vsakdo prepriča, kdor ima z njim kaj opraviti, čeravno misli g. dopisnik v „N. S.“, da pri sodniji v Korminu ni ga človeka, ki bi s slovenskim kmetom govoril po domače. Toliko se mi je zdelo potrebno omeniti resnici na ljubo.

F. Z.

Politični razgled.

V teku zadnjih osem dni sti zborovali obe državni zbornici, gosposka in poslaniška. Prva je imela le edno sejo, in sicer 24. t. m., v kateri se je ministerstvu dovolilo, ko ni še rešen državni proračun, pobiranje davkov do meseca maja in bil tudi sprejet novi postavni načrt o kongruji. Bolj pridna je bila in več dela je imela poslaniška zbornica, ki je zadnji čas skoraj vsak dan zborovala; a na dnevnem redu sti bili le dve reči večjega pomena, in sicer postavni načrt, vsled katerega bi se imel znižati hišni davek, in pa postava, vsled katere bodo morala tudi ona Dunajska predmestja, ki se imajo od zdaj naprej priklopiti Dunaju, plačevati vžitninski davek. Gledè znižanja hišnega davka je davkarski odsek predlagal in kateremu predlogu je potem pritrčila tudi zbornica, da se odpiše hišno-razredni davek onih hiš, ki skoz edno leto prazne stoje in če nimajo več, kakor devet prostorov; manjšina istega odseka je pa zraven še predlagala, da naj se hišno-najemni davek za mesta, naštetá v izkazu A dotičnega zakona od 26 2/3% zniža na 24% čiste najemščine, planinske hiše pa in vinogradske kleti naj bi bile sploh proste vsakega davka. Vlada je prvemu teh dveh predlogov močno protivila in njeni zastopnik je trdil, da bi potem vlada skoraj dva milijona goldinarjev zgubila na leto; ali ker je zbornica vendarle sprejela obadva predloga, zato se je bati, da se nova postava o hišnem davku ali zavleče ali pa še celo zavrže v gosposki zbornici, kjer ima ministerstvo po svoji volji večino na svoji strani. Ostra in živahna je bila tudi razprava o vravnavi vžitninskega davka za Dunaj in njegova predmestja; večinoma so se te razprave vdeležili poslanci, ki so zastopniki Dunajskega mesta in njegovih predmestij; prvi so zunaj poslanca dr. Kronawetter-a postavo zagovarjali in priporočali, drugi pa z ozirom na svoje volilce pobijali ali so vsaj skušali priboriti nekoliko polajšav za svoje okraje, da bi se vsaj pri nekaterih rečeh znižala vžitnina, ker do zdaj niso plačevali nikakega vžitninskega davka; ko je pa na to finančni minister Dunajevski izrekel, da vlada iz finančnih ozirov ne more večih polajšav privoliti predmestjem, zato je tudi zbornica njegovim zahtevam pritrčila in tudi v nadrobni razpravi skoraj vže celo postavo sprejela brez spremembe. Zdi se, da je ta vžitninski davek edini predmet, katerega hoče zbor še rešiti pred

Veliko nočjo, ker zadnja seja pred počitnicami je ali danes v četrtek ali pa boče jutri v petek.

Ogerski ministerski predsednik grof Szapary toliko posameznim časnikarjem, kakor tudi celim deputacijam, ki se mu pridejo pokloniti, razvija svoj program, katerega hoče z novim ministerstvom izvršiti in objavlja načela, katera ga bodo vodila v njegovi politiki; on pravi, da hoče vvesti dobro, pošteno in pravično vpravo in polagoma vrediti državne finance, glede zunanje politike se popolnoma vjema z grofom Kalnoky-em in odobruje njegovo orientalsko politiko. Take in enake obljube je dajal tudi njegov prednik Tisza, ali vender je bila pod njim notranja vprava dan za dnevom slabejša, kakor mu je pogostoma očital grof Aponyi, in finančne razmere so postajale vedno žalostnejše; od obljub in do njih spolnitve je velik korak.

Kar smo zadnjikrat naznanili, da se bode brzkone v kratkem zgodilo, je zdaj dognana stvar t. j. knez Bismarck je šel in ni več nemški kancelar. Vradni nemški list „Reichsanzeiger“ je v posebni izdaji objavil dve cesarjevi lastnoročni pismi do kneza Bismarcka; v prvem pismu se mu cesar zahvaljuje na njegovih zaslugah za cesarsko hišo in domovino in na njegovi modri in odločni mirovni politiki, ter mu pedeli čast vojvode Lauenburškega in mu obljubi v znamenje posebne zahvale podariti cesarjevo podobo v telesni velikosti; v drugem pismu pa se cesar spominja Bismarckovih zaslug za armado, ter ga imenuje generalnim maršalom. Cesar je ob ednem imenoval generala Caprivi-a državnim kancelarjem in predsednikom državnega ministerstva; grof Herbert Bismarck pa je prevzel začasno vodstvo zunanjega ministerstva, a pričakujejo se v kratkem še druge spremembe v nemškem ministerstvu. Vse vgiba, kaj je vender dalo povod, da je moral Bismarck tako nepričakovano odstopiti; se ve da pravega vzroka ne zna nobeden povedati, in vse, kar se o tem piše, je večinoma le vganjanje. To je gotovo, da sedanji nemški cesar je energičen in da hoče biti tudi cesar in pravi samovladar, ki hoče imeti sam državne vajeti v rokah in zahteva, da so mu ministri le svetovavci in izvršitelji njegove samovladarske volje. Temu pa Bismarck ni bil privajen, on je mislil še vedno tako gospodariti, kakor je vladal pod starim Wiljemom, ali ker to ni več šlo, zato je raji dal ostavko in šel. O novem kancelarji se govori, da je razumen, značajan, priljuden in pravičen mož, ki do zdaj ni bil v zvezi z nobeno politično stranko. Berlinska konferenca vtegne svoje delo končati do 29. marca; kolikor je prišlo v javnost, so komisije sklenile vže važne sklepe o delu otrok in žensk, kakor tudi o nedeljskem počitku.

Za cerkvenim odpadnikom Giordano Bruno pride na vrsto rovar in republicanec Mazzini; kakor so prvemu, tako hočejo sedanji voditelji na Italijanskem tudi drugemu postaviti spomenik; zbornica je vže dovolila precejšnjo svoto, a tudi samovladar (?) Humbert je v ta namen podaril sto tisoč lir.

Te dni je bil Valeški princ v Berlinu; prišel je prvič, da v imenu angleške kraljice povrne obisk nemškemu cesarju, a listi pravijo, da ima ta obisk še drug namen, da misli namreč tudi Anglija vstopiti v evropski državni koncert, ne da bi popustila svoje neodvisnosti, ki izvira iz njene zemljepisne lege. In cesar je pokazal v svojem govoru, da prizna pravo podlago sedanjih dobrih razmer med Anglijo in Nemčijo.

Domače in razne vesti.

Naznanjamo, da je dr. Mahnič z denašnjo številko odločil vodstvo, oziroma vredništvo „Soče“.

Njeg. velič. presv. cesar je daroval tuk. zavodu „Notre Dame“ 500 gl. za popravo zavoda.

Slovesna obletnica po rajni grofinji Chambord bila je v ponedeljek na Kostanjevici.

Dr. Schwetz, prošt metropol. kapiteljna dunajskega, nekdanji profesor dogmatike vmlr je te dni v 87. letu svoje starosti. Dr. Schwetzovo ime je znano posebno po svoji „Theologia fundamentalis“ in „Theologia dogmatica“, katero rabijo še skoraj po vseh semeniških avstrijskih.

Odlikovanje. Oglejsko baziliko je doletela čast, katera ji tudi pristaja. Dosedanji „arciprete“ je dobil od sv. Očeta naslov protonotarija apostolskega „ad instar participantium“ in tedaj pravico nositi mitro.

Razpisana služba. Okrajna sodnija razpisala je službo sodnika v Červinjanu do 8. aprila t. l.

Dopolnilne volitve v mestno starešinstvo bodo meseca maja. Imenik volivcev je izstavljen v županski pisarnici od 20. t. m. skozi 4 tedne. Čas za reklamacije je do 25. aprila t. l.

Kmetijska družba je imela v četrtek 20. t. m. svoj občni zbor, pod predsedništvom N. Eks. grofa Coroninija: Omenjati nam je, da se je posebno govorilo o peronosperi. Prof. Bolle predlaga, da se naprosi vis. ministerstvo za 200 gl. v pomoč, da se naši vinorejci podučijo, kako škropiti trte z vitrijolom; kajti ni dovolj, da se kmetu pošiljajo pisana vodila za škropljenje, ampak mora se mu tudi dejansveno pokazati. G. Perozzi iz Dornberga in predsednik tamk. vinorejskega društva predlaga, naj centralni odbor dela na to, da se nastavi v Brdih in v Dornbergu amerikske trte, katerih se ne prejema trtna uš, ki preti našoj deželi.

Zbor se je končal o poludne.

Poročilo kmetijske družbe za l. 1889 se zahvaljuje najprej c. k. poljedelskemu ministru za podporo društva. (Mej drugim naznanja, da si je pridobilo 11 bikov plemena friburškega, kateri so oddani po raznih furlanskih krajih; nadalje je 8 bikov plemena „Unterwalden“ nastavljenih v Komnu, Preserjah, Kostanjevici, Krepljah, Skrijah, Preserjah pri Rifemberku, v Mirnu, v Pevmi, in 8 bikov plemena „Molthal“ v naših hribih. Da se pospeši sviloreja, določilo se je, da se preiskujejo semena brezplačno. Posebno pozornost in skrb obračuna je družba na vinorejo; pripravila si je nekaj škropilnic, katere je posodila nekaterim občinam in manj ipremožnim kmetovavcem. Družba je posebno tudi skrbela, da je pridobila vitrijola, katerega bode dajala naročnikom in drugim kmetovavcem ceneje. Naročila je 600 kvintalov vitrijola prve vrste, od katerih je naročenih vže 500 kvintalov; kvintal bode stal v Gorici 31 fl. 50 kr. — Poročilo omenja še marsikaj, kar pa nima za našo čitateljo važnosti.

Novo pokopališče daje vsem priliko opravičenim pritožbam. Vode je toliko po grobeh, da so trupla mrličev v nji kar kopajo. Koliko denarja bode potrošili naši mestni očetje, da napravijo zdaj to zdaj drugo naredbo, ne da bi katera kaj pomagala izsušiti pokopališče!

24. t. m. je vmlr tukaj v bolnici vsmiljenih bratov Anton Znidarčič, nekdanji župan Kojščenško-Smartinske županije v Brdih; truplo njegovo so prepeljali v Vedrijan, da bode pokopano na pokopališču rojstnega kraja.

Bismarckov naslednik-laško-slovenskega rodu. „N. Wiener Tagblatt“ je objavil vest, za nas jako zanimivo, da je namreč sedanji nemški državni kancelar Caprivi laško-slovenskega rodu. Že v 13. stoletju nahajamo rodbino Caprivi v goriški mejni grofiji, kjer je bilo njihovo posestvo Capriva. Pradedje te rodbine so se imenovali Kopriva. In v istini imajo Caprivi v svojem grbu koprivo, in ko so bili avstrijski državljani, dobili so naslov „von Nesselthal“. Praded sedanjega kancelarja, ki se je preselil na Prusko, imenoval se je še „Kopriva von Nesselthal“, sin njegov naselivši se v Šleziji, prelevil je svoje ime v „Caprivi“. Z druge strani pa se poroča, da je novi kancelar Jurij Caprivi de Caprera potomec slavnega maršala Montecuccolija in kneza Piccolominija.

Vboj. V noči 17. t. m. sta se sprla v neki krčmi na Placuti mizarja Simonetti in Orlando, zaradi dela in plačila. Ko sta šla iz gostilne, zagrebil je Simonetti nož in zabodel Orlando. Ranjenca so odpeljali v lekarno Cristofolettijeva, kjer so mu jobvezali rano, a potem v bolnišnico; Simonettija pa je odpeljala straža v zapor.

„Dom in Svet“ prinaša v 3. štv. sledečo vsebino: Lovec. — Enaki in različni poti. III. Grenke ura. — Sestra Vincencija. — Podobice. — Selška slika. — Kurent. — Pisma iz slovenskih krajev. II. Iz Krakova. — Vitovčeva smrt. — Črtice o rokovnjačih. — Schopenhauer. — Nekaj porabnih mislij o slovenščini v govoru in pisavi. — Nekaj jezikoslovnih posebnosti v Kranjski Gori. — Čutno predstavljanje pa mišljenje in zakoni mišljenja. — Slovstvo. — „Dom in Svet“ izhaja dne 20. vsakega meseca na dveh polah in stane za celo leto 2 gl. — Naročuje se: Upravništvo „Dom in Svet-a“ v Ljubljani; **Marijanišče.** —

Angeljček. Otrokom učitelj in prijatelj. Izdal A. Kržič. V. zvezek. V Ljubljani 1890. Marljivi č. g. A. Kržič, znan pisatelj slovenski in poseben prijatelj nežne mladine, izdal je zopet V. zv. „Angeljčka“ z jako podučljivo vsebino. Raznovrstna vsebina, lična zunanja oblika in jako nizka cena, priporočajo knjigo zelo. Naj bi č. gg. duhovni tako knjigo razširjali mej nežno mladino!

Vraža. V Surovskem, v vasi gubernije orenburške na Ruskem vmlr je nenadoma bogat kmet. Ko so ga spuščali v grob, vzdignil se je rakvin pokrov — in groza! — ranjki je vstal v svoji beli obleki. Vsi so vtekli. Rajnkemu pajje bilo mraz in je tekel za njimi v vas: A povsod so zapaholi vrata.... Vender je pri neki stari ženi vsel pod streho, ker ni mogla zapreti vrat. A mej tem sklenili so kmetje, da vbijejo „copernika“. Oborožijo se okoli in jga vbijejo.... Pritekel je za njimi tudi duhovnik in jih hotel potolažiti, češ, da rajni ni bil res vmlr, ampak da je le trdno spal. Prišel je — a pripozno. Kmetje so se bili vže pomenili, da zveder vržejo „copernika“ v mlako.

V učiteljskem „Popotniku“ najdemo dopis iz šolskega okraja Goriškega, v katerem se poroča o zborovanju učiteljskega društva za Goriški okraj v Gorici, dne 6. marca. Tu beremo mej drugim tudi naslednje: „Mej posameznimi predlogi omenjamo naj sloglasnih napadov stare „Soče“ na šolstvo in učiteljstvo. Posvetovanje bilo je kaj živahno. Slišala se je marsikatera pikra beseda.

G. predsednik T. Jug razjasnil je, da je našega društva odbor obrnil se do učiteljskih društev za Sežanski in Tolminski okraj, da bi polzvedel njih mnenje. Vsa društva so za to, da se kaj storiti mora proti takim napadom. Tudi slavni c. kr. okr. šolski svet Goriški posvetoval se je o tej zadevi. Razposlal je vsem vodstvom ljudskih šol okrožnic, da naj učiteljstvo ne odgovarja zloblim napadom v političnih časopisih, ampak z dojanjem dokaže, da napadi niso osnovani.

Z ozirom na to se je sklenilo, ne odgovarjati in sagovarjati se v polit. listih. Da pa ne bode šolstvo in učiteljstvo trpelo škode valed takih napadov, pooblastil je občni zbor društven odbor, da se obrne s prošnjo do sl. c. kr. okr. š. sveta in presl. c. kr. deželnega šolskega sveta, da oblasti varujejo interes šolstva in učiteljstva.

Radovedni smo, ali ponehajo napadi; drugače se bode moralo kaj zdatnejšega storiti. Izbijati bo treba „klin s klinom“; gradiva je vže prevedo; sicer pa počakajmo, kako se stvari dalje izmotajo, kajti položaj ni še jase.

„Edinost“, nam posebno naklonjena, zatrjuje, da bi nas bili pustili pri miru, ko bi bili prišli v Trst h koncertu Slavjanskega. Čudi se naši skromnosti, češ, kako more doktor bogoslovja kaj slabega se bati s strani tistih ljudi, katerim piše „Edinost“. No, naj nam vender ne zameri „Edinost“, da res preveč ne zaupamo svojim nasprotnikom. Še ni eno leto od tega, ko smo bili nekam na deželo povabljeni. Dobro, da nismo šli, ker kakor smo zvedeli kasneje, bi nas bili naši nasprotniki nekje na poti sprejeli s kamenjem, kakor nekaj sv. Stefana. To je resnica. Res sicer, da je mučeništvo lepa reč, a žalibog, do zdaj se nismo še čutili navdihljenih, da bi ga sami iskali, dokler ni Božja volja. Moramo vender varovati kožo, katere nam je dal Bog. Res sicer, da ni dosti vredna, nekaj pa vender; to pričajo najbolje liberalci, kateri tako radi vdrihajo in bobnajo po nji! Preverjeni smo sicer, da bi nas ne bili v Trstu kamnjali. Toda s tem smo hoteli le povedati, kako znajo omikati ljudstvo listi, kakor je „Bruz“, „Narod“ itd. listi, ki ne znajo drugega nego kuriti ljudske strasti in ščuvati drhal nad može, ki se pošteno, nesebično, dostojno bojujejo za sveto stvar. Takim možem se prištevamo tudi mi. Kdo nam je vstani očitati podlih namenov, slavohlepnosti ali sebičnosti? Na dan z dokazi! Kaj slabega je dr. Mahnič prizadel „Edinosti“, da se je tako zlobno zaganjala vanj, tako ostudno, da bi se res človek skoro sramoval slovenskega imena? Slovensko slovstvo ni imelo še epitetov, kakeršni so se skovali proti dr. Mahnič. Sramota! In takim ljudem da bi se hodili v Trst kazat?!

„Popotnik“ o dr. Mahniču: „Dr. Mahnič prejema kot profesor bogoslovja za 9 ur pouka (branja) na teden 1400 gl. plače na leto in kot sonadziratelj v malem semenišču 100 gold., prosto hrano, stanovanje in postrežbo. To kaže, da tudi dr. Mahnič poučuje zato, da „mu dajo“ in bogato dajo in dajo celo za vzgojevanje v veri (!), ki je bolj idealna nego predmeti posvetnih profesorjev. Vbogi kmet, ki si moraš vsak krajareček davka od ust odtrgati!“ — Kaj ne da, kako dobro je označen dr. Mahnič?! Kak kapitalist mora biti dr. Mahnič!! Pa tudi kak krivdenc, da za devet ur „branja“ na teden vleče 1400 for. Res žal, da takega „branja“ ne poznajo tudi drugi, katerim bi 1400 for. gotovo dobro prišlo!

Weisse Seidenstoffe von 60 kr.

bis fl. 11.45 p. Meter — glatt und gemustert (ca. 150 versch. Qual.) — vers. reben- und stückweise porto- u. zollfrei das Fabrik-Dépôt G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Peronospora - škropilnica

pe Allweiler-jeraz sistema.

Tolike javni zavodi kot zasebniki priznali so te škropilnice kot najboljše in primernejše za škropiljenje tert proti peronosperi ali strupeni rosi. — Posebno

jih priporočajo že njih pripravnost in ročnost pri uporabi in nočnji. Ker so iz take rude, katere ne oksidirajo se tudi zelo terpešne.

Nataočneja pojasnila o njih rabi in ceni podaja edini založnik

GEORG HENKEL

na Dunaji, III Sechskrügelgasse Štev. 16.

Dobivajo se vže zdaj v nekaterih boljših prodajalnicah železa.

Če bi jih hotel pa še kdo imeti v razprodajo naj se oglasi.

Vozilni listi

AMERIKO

Kralj. belgijski poštni parnik društva „Red Star Linie“ iz Antwerpen-a naravnost v

New York & Philadelphia

priznan od visoke c. k. avstrij. vlade.

Pojasnila daje:

priznana zastopetvc

Ludwig Wielich

in Wien, V, Weyringergasse 17

ali

Josef Strasser

Speditionsbür. für die k. k. Oest. Staatsbahnen in

Innsbruck.

VELIKI TEDEN in VELIKA NOČ,

sestavil

ANDREJ MARUŠIČ,

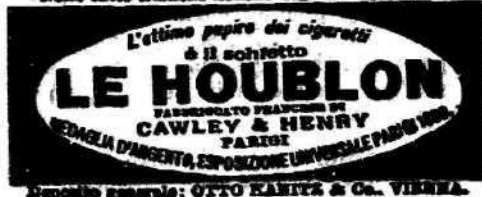
učitelj verstva na c. k. gimnaziji v Gorici,

vdobiva se pri g.

EDVARDU SEITZ,

Via Seminario.

Tutte tutte traffico mercè negozi di tabacchi.

Po kratki rabi prekoristno zobno čistilo

LEPOTA
zob
KALODONT
F. A. SARG'S SOHN
& Co.

c. k. dvorni zalagatelj na Dunaju.

Dobiva se pri lekarničarjih parfumeurjih itd., 1 kos 35 kr. — V Gorici pri G. B. Pontoniju, A. de Gironeol, lekarni Kürner in G. Cristofoletti.

PRODAJA PAPIRJA

Tiskarna Pallich

v Gorici — Travnik 6

Prodajam po najnižji ceni vse, kar je potreba za pisanje in šolsko rabo. Tiskam knjige in drugo. Imam v zalogi tiskovine za občinske vrade, šolske, molitvene knjige, liste ilustrirane in za modo, slovstvena dela vseh strok.

Tiskovine vsake vrste se oskrbujejo točno in najceneje.

Nadejajo se mnogih naročil se priporočam z odličnim spoštovanjem

J. Pallich.

Odlikovanje z svetovnih razstav:

v Londonu 1862, Parizu 1867, na Dunaji 1873 in spet v Parizu l. 1878.

Prodaja klavirjev s plačilom na obroke.

Klavirji za koncerte in za dom, kakor tudi pianini iz slavno znane firme: Gottfried Cramer, Wilh. Mayer na Dunaji prodajajo se po 380 gl., 400 gl., 450 gl., 500 gl., 550 gl., 600 gl. in 650 gl.

Klavirji drugih firm po 280-350 gl.; pianini drugih firm od 350-600 gl.

Dobijo se vedno v

A. Thierfelder-jevi

prodajalnici in posojilnici klavirjev na Dunaji, VII, Burggasse 71.

NAZNANILO.

Podpisana počastuje se p. n. kupcem naznaniti, da je kupila tovarno piva v Puntingam-u (prej Holt) ter jo združila z vže obstoječo tovarno piva v Gradec-u (prej Schreiner).

Zastopnik in opravnik omenjenih združenih tovarn za mesto Gorico in deželo je gosp. Emil Pincherle, Via Barzellini šte. 20.

Podpisana zagotavlja, da bode vsako naročilo vestno in natanjko zvršila.

PRVA TOVARNA PIVA V GRADEC-U

(društvo brezimno), prej FRANC SCHREINER in sinovi.

Gorica, 12. marca 1890.

Pošilja blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Teodor Slabanja

rebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

priporoča se vljudo pri visoko častiti duhovščini v napravo cerkvenih posod in orodja najnovejše oblike, kot: monstranc, kelihov itd. itd. po najnižji ceni.

Stare reči popravi, ter jih v ognji pozlati in posrebrti. Na blagovoljno vprašanje radovoljno odgovarja.

Pošilja blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

NAZNANILO.

Podpisani šteje si v čast glavnemu občinstvu naznaniti da je odprl v tukajšnjem mestu novo barvarijo. V barvanje sprejema se preja in tkanina toliko volnena kakor tudi drugovrstna.

Zagotavlja točno in dobro izvršitev po tako nizkih cenah, kakor nobeden drug.

Sprejema naročila in dela na željo tudi na domu naročnikov.

Jakob Clede,
Via Ascoli šte. 27.

„Unio catholica“

vzajemni zavod za zavarovanje škod na Dunaji, I., Bäckerstrasse 14.

koncesijovan valed ministerake naredbi z dnem 28. februarja 1889.

Zavod zavaruje:

Premakljivo in nepremakljivo premoženje proti škodi po požaru, streli in eksploziji — za taka zavarovanja jamčijo solidarno prvi vzajemni zavarovalni zavodi, kateri so člani razdelilnega društva vzajemnih zavarovalnic. Vseled zveze z vzajemnimi zavarovalnimi zavodi zamore „UNIO“ zavarovanja v največi vrednosti sklepati in daje na podlagi te zveze svojim zavarovancem največjo varnost. Vsakoletni prebitok razdelil se bode med zavarovance.

Zavod vpeljal je tudi novo, čustejše ne poznato stroko zavarovanja, namešč:

Zavarovanje cerkvenih zvonov proti prelomu ali razpoku. V to stroko spadajo one škode, katere niso nasledki požara, temveč ki nastanejo valed družih katerih-koli slučajev. K vdeležbi v tej zavarovalni stroki vabijo se vsi prečastiti cerkveni predstojniki

Tudi posreduje zavod pri prvih vzajemnih zavarovalnicah

zavarovanje na življenje in proti nezgodam.

Vprašanja gledè zavarovanj blagovolijo naj se podpisnemu glavnemu zastopu ali pa okrajnim gospodom zastopnikom dopošiljati.

Zastopništva po deželi oddajamo zaupnim osebam, katere se naj pismeno ali ustno pri podpisnem glavnem zastopu oglašè. Za Gorico imenovali smo gospoda M. Korsica našim zastopnikom.

Ljubljana, meseca februarja 1890.

Glavni zastop zavoda „UNIO CATHOLICA“ v Ljubljani

za Kranjsko, Spodnje-Stajarsko in Primorsko.

JOSIP PROSENC.

V samih osmih letih po iznajdbi na stotine priznanj pridobila si je: Rih. Gaertner-jeva tekoča francoska likavna mast za čevlje.

V eni minuti svetijo se čevlji kot zrcalo, ne da bi jih krtačil.

Povražajo se čevlji samo s to mastjo in v trenutku postanejo in ostanejo tudi črni in svetli saj za 8 dni. Mokrota jej nič ne škodi, da ta mast zabrani celo, da se čevlji tako lahko ne premočijo. Priporoča se posebno valeč. duhovščini, p. n. oficirjem, oskrbnikom, logarjem in sploh vsakemu. Pri c. in kr. vojaki je že davno v navadi. — Tudi konjska oprava čisti se lepo s tem mazilom.

Pošilja se prosto pošt.: 2 skl. za 1.30, 6 skl. za 3 in 12 skl. za 4.80.

Kemična tovarna RIH. GAERTNER, c. in kr. vojui eskerbovalec, Wien, Giselastrasse 4.

Prodaja se pri večih kupcih, usnjarih in čevljarjih. V Gorici ima zalogo: EMILIO GENTILI, Via Signori.